

Alrijne

Urologie

Het verwijderen van de zaadbal

Orchidectomie

Contactgegevens ziekenhuizen van Alrijne

Leiden

Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 582 8282

Leiderdorp

Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alphen aan den Rijn

Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
071 582 8282

Bij u wordt een van de zaadballen uit de balzak verwijderd. Deze operatie is nodig omdat er een grote kans is op een zaadbaltumor. De uroloog heeft u verteld over de operatie, de gevolgen, de mogelijkheden en de risico's.

Deze operatie is het begin van de behandeling. Na de operatie wordt de zaadbal onderzocht. Naar aanleiding van de uitslagen, wordt u eventueel verder behandeld.

In het kort

- U heeft misschien zaadbalkanker. Daarom krijgt u een operatie via de lies om zaadbal te verwijderen.
- U wordt 1-2 dagen opgenomen in Alrijne in Leiderdorp.
- U krijgt een afspraak bij de anesthesioloog (POS). Deze bespreekt met u of u plaatselijke verdoving krijgt (ruggenprik) of algehele verdoving (narcose).
- De operatie duurt ongeveer 30-45 minuten.
- Na de operatie kunt u een blauwe plek bij de balzak en penis krijgen. Ook kan de balzak wat dikker worden.
- Draag een strakke onderbroek de eerste dagen na de operatie.
- Problemen? Lees de informatie in deze folder en/of bel de polikliniek Urologie.

Zaadbalkanker

In Nederland wordt elk jaar bij ongeveer 900 mannen zaadbalkanker ontdekt. Dit zijn vooral mannen tussen de 15 en de 45 jaar. Zaadbalkanker is bij deze leeftijdsgroep de soort kanker die het meest voorkomt. Zaadbalkanker kan goed worden behandeld, ook als er uitzaaiingen zijn.

Zaadbalkanker ontstaat meestal (bij 95 van de 100 mannen) in de cellen die het zaad aanmaken. Dit noemen we kiemcellen. Daarom wordt het ook wel een kiemceltumor genoemd.

Er zijn 3 soorten zaadbalkanker. Het verschil heeft te maken met het soort cellen waaruit de kanker is ontstaan. Deze 3 soorten zijn:

- seminoom;
- non-seminoom;
- combinatie van deze 2 soorten.

Waar wordt u geopereerd?

U wordt geopereerd in Alrijne in **Leiderdorp**.

Verwijderen van de zaadbal

Vermoedt de uroloog dat u zaadbalkanker heeft? Dan is het belangrijk om de zaadbal binnen enkele dagen te verwijderen. Dit is om 2 redenen:

- zaadbalkanker kan heel snel groeien. De groei stopt als de zaadbal is verwijderd.
- we weten pas zeker dat het zaadbalkanker is, als het weefsel is onderzocht. Dan weten we ook welke soort zaadbalkanker het is.

Voorbereiding op de opname

Anesthesie (verdooving)

Voordat de operatie plaatsvindt, heeft u een afspraak met de anesthesioloog (POS = preoperatieve screening). Soms is dat op de dag van de operatie. Het kan ook zijn dat u een belafsprak krijgt. De anesthesioloog bespreekt de verdooving met u.

De operatie wordt gedaan met

- algehele verdooving (narcose: u slaapt tijdens de operatie)
- of met plaatselijke verdooving (een ruggenprik). U bent dan wakker tijdens de operatie, maar u voelt geen pijn. Als u dat wilt, kunt u dan ook een roesje krijgen, zodat u slaapt tijdens de operatie.

Bloedonderzoek

Voor de operatie wordt er bloed geprikt bij het laboratorium. In het bloed wordt gekeken naar stofjes die informatie geven over de kanker (tumormarkers).

Verder radiologisch onderzoek

Meestal heeft u al een echo van de balzak laten maken.

Voor of na de operatie krijgt u ook een CT scan van de buik en de longen. Dit onderzoek wordt gedaan om eventuele uitzaaiingen op te sporen.

Kinderwens

Na de operatie kan het zijn dat u chemotherapie krijgt. Chemotherapie zorgt ervoor dat het zaad minder goed is om kinderen mee te krijgen.

Met u wordt besproken of u nog kinderen zou willen. Er kan dan een afspraak gemaakt worden om voor de operatie zaad in te vriezen. Het invriezen van het zaad gebeurt op de polikliniek Gynaecologie en fertiliteit van het LUMC (H 3-P) of bij Medisch Centrum Kinderwens in Leiderdorp.

De (oncologie)verpleegkundige regelt een afspraak voor u.

Er wordt dan gekeken of de kwaliteit van het zaad goed is. Soms is het nodig om een tweede keer zaad in te leveren. Het beste is om dit vóór de operatie te regelen.

Heel soms is de kwaliteit van het zaad niet goed. Dan is een andere manier nodig om zaad af te nemen. Dat gebeurt niet in Alrijne. U wordt dan naar een ander ziekenhuis verwezen.

Prothese

Nadat de zaadbalk is verwijderd, kunt u een zaadbalkprothese ('nepbalk') krijgen. De uroloog of de verpleegkundige bespreekt dit met u. Zo'n prothese is gemaakt van siliconen.

De uroloog kan de prothese tijdens de operatie plaatsen. Maar u kunt ook later nog besluiten om een prothese te laten plaatsen.

Het plaatsen van een prothese heeft geen gevolgen voor het herstel na de operatie. Wel is er wat meer kans op een ontsteking.

De operatie

- In de operatiekamer ligt u op uw rug op de operatietafel. Nadat u verdoofd bent, maakt de uroloog een snee in de lies. Via deze snee wordt de zaadbal, verwijderd. Ook de bijbal en de zaadstreng worden verwijderd.
- Dit wordt allemaal opgestuurd naar de patholoog, die het weefsel onder de microscoop bekijkt.
- Wilt u een prothese? Dan wordt deze in de balzak geplaatst.
- Nadat de zaadbal is verwijderd, sluit de uroloog de snee met hechtingen. Deze huidhechtingen hoeven later niet te worden verwijderd, ze lossen vanzelf op.

Hoe lang duurt de operatie?

De operatie duurt ongeveer 30 tot 45 minuten.

Na de operatie

U kunt na de operatie een blauwe (zwarte) plek krijgen rondom de wond (in balzak en de penis) Dit verdwijnt vanzelf.

Ook kan de balzak wat dikker worden. Dit verdwijnt weer in de weken na de operatie.

Problemen na de operatie (complicaties)

- Een nabloeding en/of zwelling (dikker worden);
- pijn in het wondgebied;
- of een ontsteking: pijn, roodheid en/of zwelling van de wond en eventueel koorts (temperatuur boven 38.5 ° C).

Naar huis

Meestal kunt u de avond of de ochtend na de operatie weer naar huis.

Als het nodig is, krijgt u een recept mee voor pijnstillers.

Leefregels thuis

Inspanning/lichamelijk werk/sport

Doe de eerste week na de operatie rustig aan. Zelf voelt u meestal het beste wat u wel en niet kunt doen.

Ons advies:

- doe de eerste 2 weken na de operatie niet te veel lichamelijk werk;
  - ga niet sporten;
  - til geen zware boodschappen (meer dan 10 kilogram);
  - doe geen zwaar huishoudelijk werk (zoals stofzuigen, ramen zemen).
-
- U mag autorijden als u zich goed kunt bewegen en geen pijn meer heeft.
  - U mag vanaf een week na de operatie weer fietsen.
  - Een week na de operatie kunt u weer aan het werk gaan, tenzij u lichamelijk zwaar werk doet.

Douchen/baden/zwemmen

U mag de dag na de operatie weer douchen. Maar u mag nog niet in bad.

Ga de eerste week na de operatie niet zwemmen. U mag weer in bad of zwemmen als de wond helemaal dicht is.

Onderbroek

Een strakke onderbroek (of zwembroek) geeft steun (dus geen boxer-short). Als u deze onderbroek 's nachts aanhoudt, wordt de wond minder snel dik.

U kunt in bed en als u zit de balzak hoog leggen m.b.v. een handdoekrolletje. Dit helpt tegen de pijn.

Ontlasting

Probeer niet te persen als u moet poepen. Gaat poepen moeilijk? Vraag dan u huisarts om medicijnen om de ontlasting zachter te maken.

Hechtingen

De wond is gehecht met hechtingen. Deze hechtingen lossen binnen 3 weken vanzelf op.

Seks

Na 2 weken kunt u weer seks hebben.

Pijnstilling en bloedverduunners

Als het nodig is, mag u paracetamol innemen, 3 keer per dag 1000 milligram (= 3 keer per dag 2 tabletten van 500 mg).

Neem de eerste paar dagen geen bloedverdunnende medicijnen. U mag hier weer mee beginnen in overleg met uw behandelend arts.

Contact opnemen met het ziekenhuis

Bel met het ziekenhuis:

- bij koorts hoger dan 38,5 °C;
- als de balzak dik is of rood;
- bij veel pijn;
- als de wondjes blijven bloeden.

De polikliniek Urologie (alle locaties) is op werkdagen tussen 08.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur te bereiken via telefoonnummer 071 582 8060.

Buiten kantoortijden (in de avond, nacht en in het weekend):

- Binnen 2 weken na een operatie, ingreep of behandeling: u kunt bellen naar de verpleegafdeling Urologie in Leiderdorp, telefoonnummer: 071 582 9019.
- Na 2 weken kunt u contact opnemen met de huisartsenpost (HAP).

Vervolg van de behandeling

7 - 10 werkdagen na de operatie heeft u een afspraak bij de polikliniek Urologie. Dan hoort u de uitslagen van het weefselonderzoek en de andere onderzoeken.

Afhankelijk van de uitslagen bepaalt de uroloog in welke fase de zaadbalkanker bij u is. De uroloog kijkt dan naar:

- het type kanker;
- de plaats waar de tumor is ontstaan;
- de plaats en de grootte van de (eventuele) uitzaaiingen;
- de hoeveelheid en soort tumormarkers in het bloed.

Daarna wordt - als dat nodig - is een behandelplan opgesteld. De vervolg-behandelingen kunnen zijn:

- waakzaam wachten;
- bestraling;
- chemotherapie;
- weghalen van de lymfklieren.

Meer informatie over zaadbalkanker

Bij zaadbalkanker zijn er 4 fases (stadia):

Stadium I: de ziekte zit alleen in de zaadbal; er zijn geen uitzaaiingen (kanker buiten de zaadbal) gevonden.

Stadium II: de ziekte zit in de zaadbal en er zijn uitzaaiingen in de lymfklieren tot onder het middenrif.

Stadium III: de ziekte heeft zich uitgebreid; er zijn uitzaaiingen in de lymfkliergebieden boven het middenrif.

Stadium IV: de ziekte is uitgezaaid naar andere organen, zoals de longen en de lever.

Bij stadium I blijft u vaak onder controle bij de uroloog in Alrijne.

Bij de andere stadia krijgt u vervolgafspraken in het LUMC. Eventuele extra behandelingen vinden daar plaats.

Meer informatie over zaadbalkanker

www.zaadbalkanker.nl; deze site is van de patiëntenvereniging van en voor mannen met zaadbalkanker;

www.allesoverurologie.nl;

www.oncoline.nl; op deze website vindt u de landelijke richtlijnen voor de behandeling zaadbalkanker.

AYA netwerk

Ben je tussen de 18 en 40 jaar? En blijkt uit het weefselonderzoek blijkt dat je zaadbalkanker hebt? Dan kun je terecht bij het AYA netwerk. AYAs (adolescents and young adults) zijn jonge mensen in de leeftijd van 18 t/m 39 jaar die de diagnose kanker krijgen. Plotseling staat jouw wereld op zijn kop en heb je hele normale vragen in een abnormale situatie. Denk aan vragen over opleiding, werk, voeding, sport, zelfstandigheid, relaties, vruchtbaarheid en seksualiteit. Juist dan heb je zorg nodig die past bij wat jij

nodig hebt tijdens en ook na kanker.

Je kunt hier mee over vinden op hun website: <https://ayazorgnetwerk.nl/>

En in de AYA patiëntenfolder:

https://ayazorgnetwerk.nl/app/uploads/2025/02/20250225_AYA_patiëntenfolder_NL.pdf

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Opleidingsziekenhuis

Alrijne is een opleidingsziekenhuis. Het is mogelijk dat een gesprek, onderzoek of behandeling (gedeeltelijk) wordt gedaan door een uroloog in opleiding, een basisarts of een arts in opleiding.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan de baliemedewerker van de polikliniek Urologie.

De polikliniek Urologie (alle locaties) is op werkdagen tussen 08.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur te bereiken via telefoonnummer 071 582 8060.

Buiten kantoor tijden (in de avond, nacht en in het weekend):

- Binnen 2 weken na een operatie, ingreep of behandeling: u kunt bellen naar de verpleegafdeling Urologie in Leiderdorp, telefoonnummer: 071 582 9019.
- Na 2 weken kunt u contact opnemen met de huisartsenpost (HAP).